

MOTION

Kommunfullmäktige

2025-03-24

Så kan kommunen skapa förutsättningar för sänkta matpriser

De senaste årens höga inflation har inte minst märkts i matbutiken och debatten går ofta hög eftersom livsmedel utgör en stor del av de totala hushållsutgifterna. Många av de bakomliggande orsakerna har vi förstås svårt att påverka i Sverige: Rysslands anfallskrig mot Ukraina och den brist på bland annat vete och solrosolja som den orsakar, eller dåliga skördar av kaffe, kakao eller apelsiner, för att bara nämna ett par exempel. Vissa förslag som läggs saknar helt förutsättningar att påverka livsmedelspriserna, till exempel uppmaningen från Nooshi Dadgostar (V) till bojkott mot Ica. Men det finns också seriösa förslag som skulle kunna bidra till en bättre konkurrens och sänkta kostnader för livsmedelsbranschen. I en debattartikel i Svenska Dagbladet den 13 mars 2025 presenterar till exempel Karin Brynell, VD för Svensk Dagligvaruhandel, fyra åtgärder som skulle kunna vidtas för att dämpa prisökningen på mat. Två av dem berör enbart statlig nivå, men två har också bäring på beslut som fattas i Huddinge kommun:

- Underlätta nyetablering av livsmedelsbutiker
- Sänk kostnaderna för tillsyn och regleringar

När jag växte upp fanns det tre riktiga matvarubutiker i Trångsunds centrum. Idag finns det bara en. Det skulle vara dumt att tro att inte den minskade konkurrensen bidragit till högre prisnivåer. Karin Brynell menar att dagligvaruhandel ofta är underprioriterat jämfört med andra intressen i planläggningen och att kommunala regelverk och byråkrati försvårar etablering av fler butiker. I regeringens Livsmedelsstrategi 2.0 som landsbygdsminister Peter Kullgren (KD) presenterade den 21 mars 2025 får Boverket i uppdrag att genomföra en analys av kommunernas tillämpning av den reglering som ger kommunerna möjlighet att styra var olika typer av handel, till exempel livsmedelshandel, får etablera sig i syfte att underlätta nyetablering, vilket förstås är bra. Men det finns ingen anledning för Huddinge kommun att invänta den analysen innan vi gör vår hemläxa. I Huddinge skulle vi behöva ta fram en strategi för dagligvaruhandeln med det uttalade syftet att vi ska välkomna fler livsmedelsbutiker i vår kommun. För som även Karin Brynell konstaterar: fler aktörer på marknaden leder till ökad konkurrens och därmed pressade priser.

De senaste åren har många butiker upplevt kraftigt ökade kostnader i form av tillstånd- och kontrollsystem. Karin Brynell hävdar att kommunala skillnader i tillsynsavgifter och överreglering av handeln skapar onödiga kostnader. Tyvärr sticker Huddinge ut på det här området med ovanligt höga tillsynsavgifter, vilket butikerna förstås måste kompensera med höjda priser. Höga avgifter och långa handläggningstider kan bidra till att färre livsmedelsbutiker etableras och att inte minst mindre aktörer slås ut från marknaden. För att sänka kostnaderna och öka konkurrensen i livsmedelsbranschen vill vi därför ge bygglovs- och tillsynsnämnden i uppdrag att göra en översyn av avgiftsnivåerna.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår jag att kommunfullmäktige beslutar

1. Att ge kommunstyrelsen i uppdrag att ta fram en strategi för dagligvaruhandeln med syfte att öka konkurrensen.
2. Att ge bygglovs- och tillsynsnämnden i uppdrag att genomföra en översyn av avgiftsnivåerna.

Huddinge den 24 mars 2025

Karl Henriksson (KD)

